

Kulturdepartementet

Dato: 14. november 2012

Høringsuttalelse: En kunnskapsbasert kulturpolitikk

Institutt for lingvistiske og nordiske studier stiller seg positivt til grunnprinsippene i Kulturdepartementets rapport, "En kunnskapsbasert kulturpolitikk" (mai 2012). Vi er også enige i at det trengs løpende FoU-virksomhet på Kulturdepartementets virksomhetsområde. I tillegg til det grunnlagsmaterialet som er brukt i rapporten, vil vi tillate oss å trekke frem Stortingsmelding nr. 35 (2007-2008), "Mål og mening", som beskriver og prioriterer ulike sider ved landets fremtidige språkpolitikk. Vi vil særlig få peke på punkt 3.2 i denne meldingen, der prinsippene for den nye språkpolitikken oppsummeres: Den skal være sektorovergripende, den skal være konsistent og helhetlig, og den skal ha klar kulturpolitisk forankring. Vi savner det språklige aspektet i den fremlagte rapporten, og vil be om at departementet tar også dette med i betraktning.

I tillegg vil vi gjerne få kommentere noen spesifikke punkter i rapporten:

Punkt 3.1 Sektoransvar og FoU-strategi

Et universitetsinstitutt som Institutt for lingvistiske og nordiske studier blir i hovedsak finansiert gjennom Kunnskapsdepartementets rammebevilgninger til Universitetet i Oslo, men har også påtatt seg oppgaver som kan defineres som direkte ønsket av Kulturdepartementet, slik som språkkrøkt og samlingsvirksomhet (jfr. "Mål og mening"). Det er et bredt anerkjent prinsipp for Kunnskapsdepartementet ikke å overstyre universitetenes faglige virksomhet, men samtidig er det politisk ønskelig å få utført visse oppgaver som krever vitenskapelig kompetanse. Her kommer Kulturdepartementet ofte inn med direkte finansiering, også når det gjelder virksomhet som egentlig er like relevant for Kunnskapsdepartementets ansvarsområde (jfr. ordbokvirksomhet). Når det gjelder slik sektorovergripende virksomhet, ville det ha vært en stor fordel om de to departementene hadde en dialog, slik at ressursene kunne utnyttes på best mulig måte.

Punkt 4.1 Kulturforskningens aktører

Hvis man godtar at også språkforskere driver med kulturforskning, vil man måtte regne også dem som aktører her – og i tillegg språkteknologer, leksikografer og navnegranskere. Dette er etter vår mening viktige aktører innenfor kulturforskningen, og de arbeider på felter der teori møter praksis.

Punkt 4.2 Norges forskningsråd og kulturforskningen

Som skrevet i rapporten, er ikke NFRs generelle programmer optimale for all kulturpolitisk relevant forskning. Spesifikk norsk kulturforskning, slik som dokumentasjon av norsk kulturarv, norsk språk og litteratur, har for eksempel problemer med å tilpasse seg forskningsrådets strenge krav om internasjonale forskningspartnere. Her er den forskningsstøtten man får av Kulturdepartementet av uvurderlig betydning.

Punkt 4.3.2 Sivilsamfunn og frivillig sektor

Det å fungere godt i det sivile samfunn er avhengig av å forstå hva som foregår, og det å forstå hva som foregår er avhengig av språklig kompetanse. Forskning på flerspråklighet, på klart og godt språk i Staten, utvikling av ordlister, ordbøker og språkteknologiske ressurser er helt vesentlig for å gi alle innbyggere mest mulig like vilkår. Det samme gjelder forskning omkring oversettelse og tolkning, felter som berøre mange av våre nye landsmenn.

Punkt 5.2.5 Kultur – Forskningssenter

Når det gjelder forslaget om et Senter for kultursektorforskning, er dette en interessant idé, men det synes som om senteret kommer til å bli for vidtfavnende. Et så omfattende senter ville for det første kreve en større avsetning av midler, og det ville bli vanskelig å styre. Vi kunne tenke oss flere mindre, mer definerte enheter, som kunne opprettes etter hvert som man høstet erfaringer. For vår del ville et Senter for norsk språk, et språkets ”statistiske sentralbyrå” være en kjærkommen nyskapning. Her kunne man utføre språktilknyttet kulturforskning, som en viktig del av det som i ”Mål og mening” kalles ”eit permanent språkpolitisk oppfølgingsregime” (jfr. 3.3 i meldingen).

Vi takker for anledningen til å komme med innspill, og ønsker lykke til med det videre arbeidet.

Med hilsen

Bente Christensen

Instituttleder